
TEČAJEVI TRAJNE EDUKACIJE „POSLIJEOPERACIJSKA REHABILITACIJA KUKA“ „POSLIJEOPERACIJSKA REHABILITACIJA KOLJENA“

Zagreb, veljača-travanj 2025. g.

Tečaj treće kategorije Hrvatske liječničke komore „Poslijeoperacijska rehabilitacija kuka“ pod pokroviteljstvom Hrvatskog društva za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu i u suradnji s farmaceutskom tvrtkom Krka održao se 3. veljače 2025. g. u Klinici za ortopediju Kliničkog bolničkog centra Zagreb.

Zamišljen je kao pregled mogućnosti operacijskog liječenja i poslijeoperacijske rehabilitacije bolesti kuka. Stoga je prvi dio tečaja vodio ortoped prof. dr. sc. Tomislav Smoljanović. Iscrpno je pokazao operacijske mogućnosti liječenja bolesti kuka, obrativši posebnu pažnju na indikacije za operacijske zahvate. Iznijevši vlastita iskustva potkrijepljena podacima iz literature, polaznicima je dao uvid u uspješnost pojedinih operativnih zahvata. Primjerice, prikazao je različite pristupe kod ugradnje totalne endoproteze kuka i njihovo značenje za konačni ishod i poslijeoperacijsku rehabilitaciju. Osvrnuo se i na liječenje mlađih osoba i artroskopiju kuka, mogućnost prevencije razvoja osteoartrisa kuka ranijom kirurškom intervencijom. Osobito je zanimljiv dio bio prikaz komplikacija, gdje je otvoreno iznio što sve može poći po zlu i na koji način se komplikacije mogu rješavati u suradnji sa specijalistima fizikalne medicine i rehabilitacije. Sudionici su bili potaknuti da aktivno sudjeluju, što su i iskoristili brojnim pitanjima koja su vezana uz operacijsko liječenje i rehabilitaciju.

Drugi dio tečaja bio je posvećen poslijeoperacijskoj rehabilitaciji. Dr. sc. Silvija Mahnik i dr. sc. Ana Aljinović, specijalistice fizikalne medicine i rehabilitacije, održale su predavanja o rehabilitaciji nakon zahvata na kuku.

Silvija Mahnik prikazala je rehabilitacijske mogućnosti prije i nakon ugradnje totalne ili parcijalne endoproteze kuka. Prikazala je prehabilitaciju koja se u Klinici za ortopediju KBC Zagreb provodi unazad 15 godina na zadovoljstvo svih uključenih sudionika: bolesnika, fizijatara, ortopeda i fizioterapeuta, olakšavajući ranu rehabilitaciju. Zanimljiv je bio i prikaz rehabilitacijskih mogućnosti nakon različitih pristupa na kuk kod ugradnje totalne endoproteze kuka. Raspravljalo se o ishodima i boljim i lošim stranama prednjeg, lateralnog ili stražnjeg pristupa. Kako se sve češće rade i artroskopije kuka te rekonstrukcije tetiva mišića abduktora, jedna cjelina je bila posvećena rehabilitacijskim postupcima nakon

tih zahvata. Kanalikularni sindromi u području kuka opisali su se u poslijeoperacijskoj rehabilitaciji na kraju, izabrani kao tema, budući da se mogu javiti nakon operativnih zahvata i važno ih je prepoznati u diferencijalnoj dijagnozi.

Na kraju, ali iznimno važno u liječenju poremećaja kuka, Lovorka Tonsa Ljuba, dr. dent. med., prikazala je mogućnosti multimodalne analgezije.

Na skupu je sudjelovalo 20 kolega, koji su svojim aktivnim sudjelovanjem doprinijeli uspješnosti tečaja. Izlazne ankete su bile pozitivne i vjetar u leđa za buduće edukacije.

Sljedeći tečaj treće kategorije Hrvatske liječničke komore, „Poslijeoperacijska rehabilitacija koljena“, pod pokroviteljstvom Hrvatskog društva za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu i u suradnji s farmaceutskom tvrtkom Krka, održao se 7. travnja 2025. g. u Hrvatskom institutu za istraživanje mozga. S obzirom na pokazani interes za prvi tečaj ovaj put je na tečaju sudjelovalo 50 kolega.

Baziran na istom konceptu, prvi dio tečaja održao je dr. sc. Alan Mahnik, ortoped (Slika 1). Precizno je prikazao anatomiju i biomehaniku koljena naglasivši važnost istih za planiranje operacijskih zahvata i na poslijeoperacijske ishode. Sudionici su se pobliže upoznali s vrstama endoproteza koljena i indikacijskim područjem za svaku od njih, kao i što očekivati poslije operacije. Upravo složenost biomehanike koljenskog zgloba uvjetuje slabije poslijeoperacijske rezultate nakon ugradnje totalne endoproteze koljena u odnosu na endoprotezu kuka. Pitanja su potaknuli i zahvati na meniscima, kada su indicirani, u kojem periodu nakon ozljede i hoće li se napraviti šivanje meniska. Kako je ruptura prednjeg križnog ligamenta jedna od najčešćih ozljeda koljena, dr. sc. Alan Mahnik prikazao je mogućnosti liječenja, različitih presadaka i vrijeme povratka u aktivnost.

Dr. sc. Silvija Mahnik i dr. sc. Ana Aljinović nadovezale su se u drugom dijelu tečaja s rehabilitacijskim dijelom (Slika 2). Ovaj put je više pažnje posvećeno rehabilitaciji nakon ugradnje totalne endoproteze koljena s obzirom na učestalost zahvata, ali i ne tako sjajne rezultate kao nakon ugradnje totalne endoproteze kuka. Prikazana je i prehabilitacija, koja se više godina uspješno provodi u Klinici za ortopediju KBC Zagreb. Razrađena je je rehabilitacija nakon rekonstrukcije križnih ligamenata, stabilizacije patele i nakon menis-
cektomije i šivanja meniska.

Aktivnoj raspravi osobito su pridonijeli kolegica Katarina Lohman iz Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske toplice i kolega Goran Maričić iz Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Naftalan svojim iskustvom u rehabilitaciji ovakvih bolesnika.

Za uvijek zanimljiv prikaz multimodalne analgezije i gastroprotekcije pobrinula se Lovorka Tonsa Ljuba, dr. dent. med., iz farmaceutske tvrtke Krka.

Uspješna provedba oba tečaja potvrđuje važnost kontinuirane edukacije i multidisciplinarnog pristupa u liječenju i rehabilitaciji bolesnika nakon ortopedskih zahvata. Tečaj je završen uz vrlo pozitivne povratne informacije sudionika, što je dodatna motivacija za nastavak edukacija. Sljedeći tečaj planiran je za listopad 2025. g, a tema će biti *poslijeoperacijska rehabilitacija gležnja*.

Ana Aljinović, Silvija Mahnik
KBC Zagreb

ISPRAVAK (ERRATUM)

Na adresu Uredništva je stigao mail našeg uvaženog kolege prim. dr. sc. Ladislava Krapca u kojem nam se požalio na pogrešku, koja se nama (F. Grubišić i T. Vlak), kao urednicima kongresnog dvobroja časopisa „Fizikalna i rehabilitacijska medicina“, potkrala pri uređivanju istog.

Naime, prema navodima štovanog kolege i autora objavljenog sažetka, pogrešno je naveden naslov njegovog postera, tako što je izostavljena prva riječ iz naslova (Faith = Vjera), čime je dijelom narušeno njegovo autorsko djelo, a dijelom je izmijenjen i dojam, koji je sadržaj postera trebao napraviti kod čitatelja.

Naime prim. dr. sc. L. Krapac je prilikom prijave rada za kongres svoj poster naslovio:

FAITH IN OVERCOMING THE HEALTH DISCOMFORTS OF PRISONERS IN THE HOMELAND WAR 1991-1995 - RHEUMATOLOGICAL ASPECTS

a isti je u Knjizi sažetaka 10. Hrvatskog kongresa fizikalne i rehabilitacijske medicine (Fiz rehabil med. 2024; 38 (1-2): 133-134) na str 133. naslovljen kao:

OVERCOMING THE HEALTH DISCOMFORTS OF PRISONERS IN THE HOMELAND WAR 1991-1995 - RHEUMATOLOGICAL ASPECTS

Odnosno preveden na hrvatski jezik kao :

PREVLADAVANJE ZDRAVSTVENIH TEGOBA ZAROBLJENIKA U DOMOVINSKOM RATU 1991. - 1995. - REUMATOLOŠKI ASPEKTI

Koristimo ovu priliku da se u ime Uredništva ispričamo autoru za ovu nenamjernu pogrešku i sve posljedice, koja je ona proizvela.

Frane Grubišić, Tonko Vlak

Urednici Knjige sažetaka 10. Hrvatskog kongresa
fizikalna i rehabilitacijske medicine

Fiz Rehabil med 2024; 38(1-2): 186.